Canon de rugăciune către Sfântul ierarh Sofronie, patriarhul Ierusalimului
(11 martie)

Sfântul ierarh Sofronie - patriarhul Ierusalimului, Israel (11 martie):

https://www.academia.edu/42865288/Sf%C3%A2ntul_ierarh_Sofronie_patriarhul_Ierusalimului_Israel_11_martie_

https://archive.org/details/sf.-sofronie

https://www.slideshare.net/steaemy1/sf-sofronie?qid=ce462fea-2023-4a19-800d-3fb003a24493&v=&b=&from_search=12

***

Materiale despre Sfântul ierarh Sofronie, patriarhul Ierusalimului:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-ier-Sofronie

https://archive.org/details/@steaemy?query=Sofronie+Ierusalimului

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Sofronie

&&&

Troparul Sfântului ierarh Sofronie, patriarhul Ierusalimului, glasul al 4-lea: Îndreptător credinţei şi chip blândeţelor, învăţător înfrânării te-a arătat pe tine, turmei tale, adevărul lucrurilor. Pentru aceasta ai dobândit cu smerenia cele înalte şi cu sărăcia cele bogate; părinte ierarhe Sofronie, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

facere a lui Teofan

Cântarea 1

Irmos: Deschide-voi gura mea şi se va umple de Duhul şi cuvânt răspunde-voi Împărătesei Maici şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei bucurându-mă.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu înţelepciune ai străbătut noianul curăţiei, cârmuindu-te de suflările Duhului şi cu harul înţelepciunii, ai adunat bogăţie multă, părinte Sofronie.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un înger al Învierii lui Hristos ai fost şi întâistătător dumnezeiesc al Sfântului Mormânt, celui ce ne-a îmbogăţit cu Izvorul nemuririi, cu Hristos, cel ce a ridicat căderea neamului nostru.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu strălucirea cuvintelor tale şi cu ascuţimea cugetului tău, lumea ai luminat, teologhisind lămurit Fiinţa Dumnezeirii în Trei Ipostasuri, Unimea de trei ori numărată, părinte Sofronie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Sunetul graiurilor tale şi alăuta cea binevestitoare a învăţăturilor tale a străbătut marginile pământului, învăţând Taina iconomiei Cuvântului, părinte, de Dumnezeu insuflate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Cel ce este din fire Nezidit şi cu Părintele împreună Veşnic, mai presus de vremuri şi mai înainte de veci, din tine, Stăpână, ca Om zidit Se face şi sub vreme, ca să mântuiască pe om.

Cântarea a 3-a

Irmos: Nu întru înţelepciune...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Biserica lui Hristos, sprijinindu-se pe toiagul cuvintelor tale, cuvioase, alungă năvălirile eresurilor celor păgâneşti şi luptătoare împotriva lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Pentru cinstita propovăduire luptându-te tu, purtătorule de Dumnezeu, biruitor te-ai arătat cu ajutorul Duhului, împuternicindu-te înţelepţeşte, Sfinte părinte Sofronie.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Omorând toată dezmierdarea trupului celui stricăcios, viu ai făcut, prin dreapta credinţă, sufletul cel nestricăcios şi l-ai arătat organ îndumnezeit.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Limba ta cea de Dumnezeu grăitoare, plină de desfătare şi curgătoare de miere, izvorăşte râuri de cuvinte, răspândind tuturor învăţăturile cele dumnezeieşti, de Dumnezeu insuflate.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pe tine te mărim, ceea ce ai născut pe Dumnezeu, alcătuindu-ţi numire şi chemare potrivită cu Cel născut din tine, Născătoare de Dumnezeu, prea curată Stăpână.

Irmosul: Nu întru înţelepciune, nici întru putere, sau bogăţie ne lăudăm, ci întru Tine, Înţelepciunea Tatălui cea ipostatică, Hristoase. Că nu este sfânt afară de Tine, Iubitorule de oameni.

Cântarea a 4-a

Irmos: Cel ce şade în slavă, pe Scaunul Dumnezeirii, pe nor uşor a venit Iisus, cel mai presus de toate, şi a mântuit cu palmă curată pe cei ce strigă: Slavă, Hristoase, puterii Tale!

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu înţelepciune ai învăţat, părinte, o singură Fiinţă fără de început, în trei Ipos-tasuri desăvârşite de sine stătătoare, o Fiinţă împărţită în Chip nedespărţit şi unită în Chip neamestecat, cu o singură voinţă şi o dumnezeire.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Având priceperea înţeleaptă şi mintea şi mai înţeleaptă, părinte, nu ai socotit nici îmbinare, nici schimbare şi nici amestecare cele două firi unite fără schimbare, care strălucesc în Hristos Cel Unul-Născut.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucit fiind dumnezeieşte de lumina Duhului, ai risipit nebunia cea cumplită a lui Nestorie, a celui ce a învăţat unirea celor două firi întru Hristos, cu o singură voire şi un singur gând.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu focul învăţăturilor tale, cugetătorule de Dumnezeu, ai ars pe Pir, care tăgăduia că două sunt voirile lui Hristos, potrivit celor două firi deosebite şi două şi lucrările, părinte cuvioase.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Înfrumuseţatu-te-ai mai presus de toată bună cuviinţa îngerilor, ca una ce ai născut pe Ziditorul şi Domnul, Cel Întrupat din prea curatul tău sânge, Fecioară, care izbăveşte pe toţi cei ce-L slăvesc pe Dânsul.

Cântarea a 5-a

Irmos: Necredincioşii nu vor vedea slava Ta, Hristoase; dar noi, pe Tine, Unule-Născut, strălucirea slavei Dumnezeirii Tatălui, de noapte mânecând, Te lăudăm, Iubitorule de oameni.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu neclintită dorinţă privind Învierea cea cinstită şi Mormântul Vieţii, ai scos de acolo tainice gânduri şi ai împărtăşit, ierarhe şi pe credincioşi din strălucirea lor.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu totul ai fost cuprins de dor după Binele cel mai de seamă, fiind aprins de Lumina cea înţelegătoare şi ai iubit Izvorul nestricăciunii, tinzând către El cu privirile tale, prea înţelepte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Mort fiind pentru toate cele de pe pământ, te-ai făcut biserică vie şi însufleţită a lui Dumnezeu, dobândind loc la masa cea îndestulată a Cuvântului şi sfeşnicul credinţei.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pe Hristos, Fiul Cel Unul-Născut al lui Dumnezeu cel fără de început, care se înţelege în două firi, Trup făcându-Se, L-ai născut mai presus de cuvânt, Maica lui Dumnezeu, ceea ce nu ştii de nuntă.

Cântarea a 6-a

Irmos: Jertfi-voi Ţie, cu glas...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Harul Duhului celui Preasfânt s-a revărsat cu îmbelşugare în buzele tale, cugetătorule de Dumnezeu. Pentru aceasta, sunetul cuvintelor tale se aseamănă cu curgerile râului.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca finicul ai înflorit în Casa Domnului, cu buna rodire a cuvântului şi cu viaţa ta cea curată ai îndulcit inimile celor ce cu credinţă te cinstesc pe tine, Sfinte ierarhe Sofronie.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu sabia cea de foc a limbii tale vieţuitoare, ceata ereticilor este omorâtă şi mulţimea cea cutezătoare a potrivnicilor lui Dumnezeu moare, înjunghiată fiind cu sabia învăţăturilor tale.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Lăudăm prea curată naşterea ta, Născătoare de Dumnezeu, prin care ne izbăvim toţi şi de lanţurile morţii şi de păcatul cel cumplit şi scăpăm de adâncurile iadului.

Irmosul: Jertfi-voi Ţie, cu glas de laudă, Doamne, strigă către Tine Biserica cea curăţită de sângele demonilor cu Sângele cel curs prin milostivire din coasta Ta.

Condac, glasul al 8-lea:

Podobie: Apărătoare Doamnă, mulţumiri pentru biruinţă, izbăvindu-ne din nevoi aducem ţie, Născătoare de Dumnezeu, noi robii tăi. Ci ca ceea ce ai stăpânire nebiruită, slobozeşte-ne pe noi dintru toate nevoile, ca să strigăm ţie: Bucură-te Mireasă, pururea Fecioară!

De râvna cea dumnezeiască fiind pus în mişcare şi lărgind gura poruncilor celor adevărate, temeliile Bisericii după Lege le-ai aşezat; şi cuvinte prea înţelepte dând călugărilor celor ce se aflau acolo, te-ai arătat lumii prea înţelepte între patriarhii Ierusalimului, Sfinte ierarhe Sofronie. Prin care, îndreptându-ne, strigăm ţie: bucură-te, lauda cea luminoasă a credincioşilor!

Cântarea a 7-a

Irmos: Cel ce ai mântuit în foc pe tinerii lui Avraam şi ai ucis pe haldeii care fără dreptate vânau pe cei drepţi, Prealăudate Doamne, Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu ajutorul cel de sus împotrivindu-te bârfelilor cele eretice, înţelepte şi dovedindu-te biruitor, ai cântat: Prealăudate Doamne, Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Închinându-ţi toată viaţa lui Dumnezeu şi cercetând îndeaproape grădinile pustnicilor, înţelepte, ai sădit livada ta cu strădania faptelor bune, închinând-o lui Dumnezeu, celui dintru înălţime.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Legii lui Hristos plecându-te, cugetătorule de Dumnezeu, ai împărtăşit bogăţia învăţăturii tale, cu evlavie, celor ce aveau trebuinţă de dânsa, cântând: Prealăudate Doamne, Binecuvântat eşti, Dumnezeul părinţilor noştri!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Sfinţită fiind cu sufletul şi mai dinainte curăţită cu trupul, prin venirea asupra ta a Duhului celui Sfânt, ai zămislit în pântecele tău puterea Celui Preaînalt şi fără de sămânţă ai născut, Preacurată.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe tinerii cei bine credincioşi...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu mirul harului sfinţitei lucrări arhiereşti ai fost sfinţit acolo unde s-a arătat arhieria cea mântuitoare lumii, prea înţelepte părinte Sofronie, strigând: pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii!

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Cinstind în chip deosebit înţelepciunea, cu cununa darurilor ai fost încununat, prea mărite ierarhe Sofronie, primind mărirea cea neveştejită şi bogăţia cea netrecătoare, darul înţelepciunii şi strigând: pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii!

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca un preot desăvârşit îmbrăcându-te cu dumnezeiasca dreptate, cunoscătorule tainic al celor sfinte, ai ocârmuit, fericite părinte, cu vitejie turma Stăpânului, prin cuvinte şi prin fapte, strigând: pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii!

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Cuvântul cel împreună fără de început cu Tatăl ţi-a dăruit ţie, în chip măreţ şi mai presus de înţelegere, cuvânt care întrece cuvintele şi risipeşte bârfelile eresurilor şi care strigă: pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Arătatu-te-ai Biserică sfinţită a Cuvântului, Celui ce sfinţeşte toată zidirea, munte sfânt, bogat, munte prea arătos, binecuvântată Stăpână, singură prea lăudată. Pentru aceasta, pe tine te cinstim şi te prea înălţăm întru toţi vecii.

Irmosul:

Să lăudăm, să binecuvântăm şi să ne închinăm Domnului, cântându-I şi prea înălţându-L pe Dânsul întru toţi vecii.

Pe tinerii cei bine credincioşi, în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit; atunci fiind închipuită, iar acum lucrată; pe toată lumea ridică să-ţi cânte ţie: pe Domnul, lucrurile lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii!

Cântarea a 9-a

Irmos: Hristos, piatra cea netăiată...

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Grăirea care iese de pe buzele tale cele dumnezeieşti, de Dumnezeu cuvântătorule, îndulceşte cugetele credincioşilor, prin har, ca un fagure care face să picure bună cuviinţa înţelegerilor.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Înăuntrul adâncurilor celor nepătrunse ale cerurilor vieţuieşti, de Dumnezeu grăitorule, împrejurul Stăpânului şi Împăratului tuturor, unde strălucirile îngereşti şi Oştile sfinţilor dănţuiesc.

Stih: ***Sfinte cuvioase părinte Sofronie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.***

Petrecând pe pământ viaţa îngerilor, părinte, te-ai învrednicit în ceruri de fericirea îngerilor. Şi acolo roagă pe Hristos să mântuiască pe toţi cei ce te laudă pe tine.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Ca nişte năstrape de bune miresme sunt învăţăturile tale, cugetătorule de Dumnezeu; căci te-ai arătat alabastru plin de nardul înţelepciunii celei credincioase şi de mult preţ, îmbălsămând cu învăţăturile tale cinstitul Trup al lui Hristos.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Nor uşor te-a văzut pe tine Isaia, Fecioară; că Domnul venind asupra ta, a surpat toate cele făcute de mână şi a arătat cunoştinţa Lui celor ce te laudă pe tine.

Irmosul: Hristos, piatra cea netăiată de mână, cea din capul unghiului, din tine, Fecioară, muntele cel netăiat, S-a tăiat, adunând firile cele osebite. Pentru aceasta, veselindu-ne, pe tine, Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

Sedelna, glasul al 4-lea. **Podobie:** Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Cu cuvintele ai împodobit Biserica lui Hristos, cu faptele ai păzit chipul lui Dumnezeu în tine, prea cuvioase părinte Sofronie. Căci curăţia cea din tine a strălucit în lume, fulgerând tuturor harurile învăţăturilor, celor ce cu credinţă prăznuiesc, părinte, pomenirea ta.

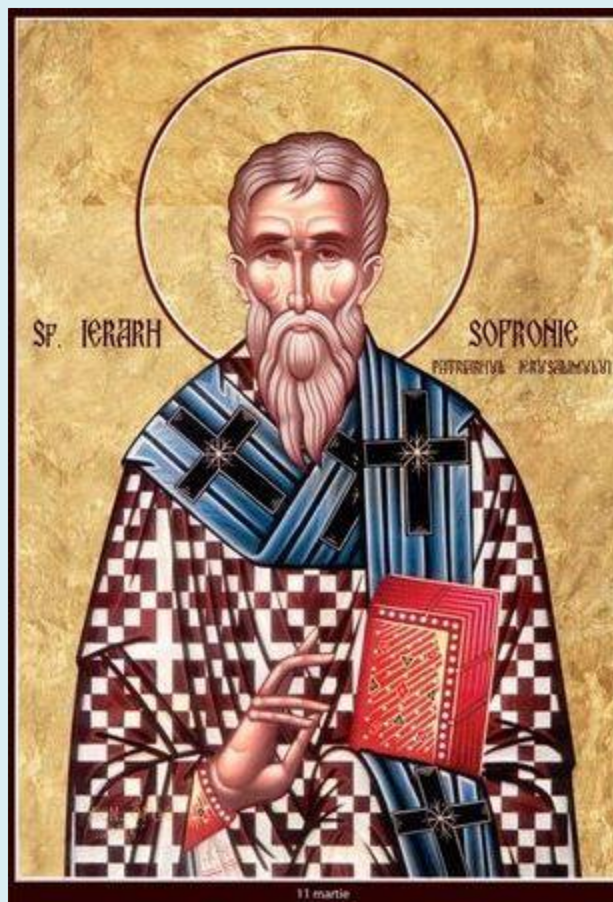
Sedelna Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 4-lea. **Podobie:** Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Ai înnoit, prea curată, cu dumnezeiască naşterea ta, firea cea muritoare şi stricată prin patimi a pământenilor şi ai ridicat pe toţi din moarte la Viaţa cea nestricăcioasă. Pentru aceasta, după datorie, toţi te fericim, Fecioară prea mărită, precum mai înainte ai grăit.

Sedelna Sfintei Cruci şi a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, glasul al 4-lea. **Podobie:** Degrab ne întâmpină pe noi mai înainte până ce nu ne robim când vrăjmaşii Te hulesc pe Tine şi ne îngrozesc pe noi, Hristoase, Dumnezeul nostru, pierde cu Crucea Ta pe cei ce se luptă cu noi, ca să cunoască cât poate credinţa dreptmăritorilor, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni.

Dacă Te-a văzut înălţat pe cruce, prea curată Maica Ta, pe Tine, Cuvinte al lui Dumnezeu, ca o Maică, plângând a grăit: ce minune nouă şi neobişnuită este Aceasta, Fiul meu? Cum Te împărtăşeşti cu moartea, Cel ce eşti Viaţa tuturor, vrând să înviezi pe cei morţi, ca un Milostiv?

Vieţile Sfinţilor - Pomenirea celui dintre Sfinţi părintele nostru Sofronie, patriarhul Ierusalimului

Sfântul Sofronie, cel numit cu numele întregii înţelepciuni, s-a născut în Damasc, din părinţi dreptcredincioşi şi deplin înţelepţi, ale căror nume au fost Plintos şi Mira, şi erau cetăţeni vestiţi. Din tinereţile sale fericitul Sofronie şi-a câştigat viaţa potrivit cu numele său, iubind înţelepciunea cea duhovnicească şi cea dinafară, păzindu-şi fecioreasca sa curăţenie, întreagă şi neprihănită din pântecele maicii sale. Căci amândouă acestea, adică înţelepciunea duhovnicească şi fecioreasca curăţie, se numesc întreaga înţelepciune, mai ales după cuvântul Sfântului Ioan Scărarul, care zice: "Întreaga înţelepciune este o numire de obşte a tuturor faptelor bune". Pe acestea şi pe toate faptele bune le-a câştigat pe deplin înţeleptul Sofronie.

El a deprins mai întâi filosofia cea din afară. De aceea a fost numit şi "sofist", adică prea înţelept, pentru că numirea de sofist în acele timpuri era foarte mult cinstită şi cei mai aleşi filosofi cu acest nume erau numiţi, precum altă dată Libaniu sofistul, prietenul Sfântului Vasile cel mare. După aceea fericitul Sofronie, după filosofia cea din afară vrând să câştige înţelepciunea cea duhovnicească, umbla prin

mănăstiri şi prin sihăstrii pustniceşti, adunând de la plăcuţii lui Dumnezeu părinţi folos pentru sufletul său.

Mergând şi la Sfânta Cetate a Ierusalimului şi umblând prin mănăstirile ce erau acolo, a intrat în viaţa de obşte a marelui Teodosie. Acolo a găsit pe monahul Ioan, care se numea Moscu şi Evirat, preot cu rânduiala, bărbat îmbunătăţit şi foarte iscusit într-amândouă înţelepciunile, şi în cea din afară şi în cea duhovnicească.

Lipindu-se Sofronie de acela cu toată osârdia, ca fiul de tată şi ucenicul de dascăl, îi urmă lui întru toate căile, până la sfârşitul aceluia, umblând prin mănăstiri şi prin pustietăţi, împreună cu dânsul cercetând pe sfinţii părinţi şi scriindu-le vieţile lor spre folos; precum este cartea cea scrisă de amândoi, care se numeşte "Limonariu" sau "Grădina de flori" şi care este mărturisită de al şaptelea Sinod, în care se arăta totul. În acea carte Sfântul Sofronie adeseori se numeşte sofist de către dascălul său, ca cel asemenea cu dânsul în învăţătura filosofiei.

Dar nu numai sofist numeşte acel cuvios Ioan pe fericitul Sofronie, ci în unele locuri şi domn al său, iar alteori şi părinte. Că nu-l avea ca pe un ucenic, ci ca pe un prieten şi împreună călător şi ostenitor, fiind ales cu viaţa. Pe lângă aceasta vedea şi mai înainte cu duhul că acela avea să fie mare păstor şi stâlp neplecat al Bisericii lui Hristos.

Cu acest cuvios Ioan a petrecut Sfântul Sofronie mai înainte de călugăria sa mai întâi în Palestina, în aceeaşi viaţă de obşte a Sfântului Teodosie - în pustiul Iordanului şi în mănăstirea ce se numea nouă, care era zidită de Sfântul Sava.

După aceea Ioan şi Sofronie, lăsând Palestina de frica perşilor care năvăliseră, s-au dus în părţile Antiohiei celei mari. Căci în timpurile acelea Hosroe cel tânăr, împăratul Persiei, s-a sculat cu război contra stăpânirii greceşti, pentru o pricină ca aceasta: Foca tiranul, precum scrie pe larg Nichifor Calist, istoricul grec, a ucis pe Mavrichie, împăratul grecesc (582-602) şi i-a răpit scaunul împărătesc (602-610); iar Mavrichie împăratul a fost mai înainte un mare făcător de bine a lui Hosroe al Persiei. Căci lui Hosroe, fiind izgonit de la împărăţia persană şi scăpând în stăpânirea grecească, Mavrichie îi fusese ca un tată; şi-i ajutase cu bani împărăteşti şi cu putere de oaste de-şi luase iarăşi scaunul în Persia, şi se făcuse pace întărită între greci şi perşi. Iar când a auzit Hosroe de uciderea făcătorului său de bine, Mavrichie, i-a părut foarte rău de dânsul şi, stricând toate aşezămintele de pace cu grecii, a început a cugeta să răzbune uciderea lui Mavrichie. Deci a năvălit oaste persană contra multor părţi greceşti, mai ales contra Siriei, Feniciei şi Palestinei şi le robeau.

Atunci sfinţii părinţi care petreceau viaţa pustnicească în acele părţi, lăsând mănăstirile şi pustniceştile lor locuinţe, au fugit fiecare pe unde putea. ***Într-acel timp aceşti doi sfinţi, Ioan şi Sofronie, s-au dus din Palestina. Iar după plecarea lor a fost luată de perşi Sfânta Cetate a Ierusalimului, iar cinstitul lemn al făcătoarei de viaţă Cruci a lui Hristos a fost robit împreună cu prea sfinţitul patriarh; şi patrusprezece ani a fost ţinut în Persia în robie, nu cu puţină mâhnire şi jale pentru toată creştinătatea.***

Mai înainte de acea robie a Ierusalimului, aceşti sfinţi, trecând prin părţile Antiohiei după obiceiul lor, precum s-a zis, asemenea albinelor ce zboară pe flori şi adună miere, înconjurau oriunde auzeau că sunt părinţi făcători de fapte bune şi, adunând frumuseţea sufletului cea mai dulce decât mierea ca într-un singur fagure plin de miere, au alcătuit-o prin scris, în cartea ce se numeşte "Limonariu". Iar după ce şi acolo s-au apropiat aceleaşi războaie persane, s-au dus în Egipt şi Alexandria, unde, făcând asemenea, au dobândit multe învăţături, pe care le-au lăsat spre folos neamului creştinesc celui mai de pe urmă, scriind faptele şi vorbele multor sfinţi părinţi, pe care singuri cu ochii le-au văzut şi cu urechile le-au auzit.

Sfântul Sofronie era încă netuns în chipul monahicesc când a mers în Alexandria. Acest lucru se dovedeşte din capitolul şasezeci şi nouă al "Limonariului", unde dascălul lui Sofronie, Ioan Eviratul, zice astfel: *"Am mers în Alexandria eu şi domnul Sofronie, fratele meu, mai înainte de călugăria lui, şi ne-am dus la ava Paladie, bărbatul cel îmbunătăţit şi robul lui Dumnezeu"*. Şi iarăşi, în capitolul o sută zece, din nou zice: *Eu şi domnul meu Sofronie am mers în lavra care este departe de Alexandria de optsprezece stadii, la un foarte îmbunătăţit egiptean de neam şi am zis acelui stareţ: "Părinte, spune-ne un cuvânt, cum putem să petrecem unul cu altul, căci domnul Sofronie sofistul vrea să se lepede de lume şi să se facă monah"*. Atunci ne-a zis stareţul: "Bine faceţi, fiilor, că lăsaţi cele lumeşti pentru mântuirea sufletelor voastre. Şedeţi dar în chilii, liniştiţi-vă şi, păzindu-vă mintea, rugaţi-vă neîncetat, având nădejdea spre Dumnezeu. Acela vă va da înţelegerea Sa şi va lumina mintea voastră".

De aici se vede mai lămurit fapta cea bună a Sfântului, întregului la minte, Sofronie, căci, fiind încă mirean, atât de mare osteneală a călătoriei suferea într-acele vremi pe la mănăstiri şi prin pustietăţi şi atât de multă sârguinţă adăuga pentru cercetarea lucrurilor celor folositoare, cum ar putea să se povăţuiască la calea mântuirii; şi, mai înainte de a se tunde în călugărie, fericitul Sofronie se arată desăvârşit monah, având viaţa monahicească, desăvârşită în fapte bune.

După aceea s-a călugărit de dascălul său. Apoi, întâmplându-se lui o boală trupească de care era gata să moară, a văzut o vedenie, precum scrie despre aceasta dascălul său, în capitolul o sută doi, zicând: Vrând să se sfârşească fratele meu Sofronie înţeleptul, eu şi ava Ioan scolasticul stând lângă el, ne-a zis: *"Mi se părea că merg undeva pe cale şi am văzut că nişte fecioare dănţuiau înaintea mea, zicând: "Bine că a venit Sofronie! Acum s-a încununat Sofronie!" Pentru aceasta dănţuiau fecioarele acelea înaintea lui, căci el este numit cu numele întregii înţelepciuni".* Aceasta a scris dascălul său despre el.

Apoi, după boala aceea, însănătoşindu-se şi fiind în chipul monahicesc, şi mai multe osteneli adăuga, îngrijind de mântuirea sa şi de a altora, pentru că, înmulţindu-se atunci în Egipt eresul lui Sevir, se împotriveau ereticilor amândoi, împreună cu dascălul, ca nişte înţelepţi şi iscusiţi în dumnezeiasca Scriptură, întrebându-se cu ei şi biruindu-i. Pentru aceea prea sfinţitului patriarh al Alexandriei, Ioan milostivul, îi erau foarte iubiţi şi se cinsteau mult de dânsul, ca nişte adevăraţi prieteni ai lui şi ajutători contra ereticilor şi mângâietori în întristări.

Se povesteşte în viaţa aceluia, scrisă de Leontie, episcopul Neapolei, că Sfântul Ioan milostivul avea obicei de şedea miercurea şi vinerea lângă uşile bisericii, dând voie tuturor celor ce voiau să vină la dânsul, ascultând trebuinţele fiecăruia, ajutându-le, potolind certurile şi sfezile şi făcând pace între oameni. Iar dacă se întâmpla cândva, şezând acolo, de nu venea nimeni la el şi nu cerea nimic, apoi se scula mâhnit şi cu lacrimi se ducea în casa sa, zicând: "Acum smeritul Ioan n-a câştigat nimic, nici a dus ceva lui Dumnezeu pentru păcatele sale". ***Astfel şi fericitul Sofronie, despre care ne este cuvântul, mângâindu-l pe prietenul lui, îi zicea: "Cu adevărat, astăzi ţi se cade, părinte, a te veseli, căci oile tale petrec în pace, fără ceartă şi fără sfadă ca şi îngerii lui Dumnezeu".*** De aici arătat este în câtă cinste şi dragoste a fost Sfântul Sofronie, împreună cu dascălul său, la acel prea sfinţit patriarh.

La aceşti sfinţi părinţi era obiceiul şi sârguinţa ca în fiecare zi, să se folosească cu un lucru nou, văzând sau auzind sau învăţând ceva. Şi li s-a întâmplat un lucru ca acesta, precum zice Ioan:

Eu şi domnul Sofronie înţeleptul, am mers în casa lui Ştefan filosoful, care era lângă calea ce duce spre biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, zidită de fericitul patriarh Evloghie, spre răsărit de a marelui Tetrafil. Sosind în casa filosofului, am bătut în poartă, iar portarul ne-a zis: "Încă se odihneşte stăpânul meu, mai zăboviţi puţin". Atunci a zis domnul meu Sofronie: ***"Să mergem la Tetrafil şi acolo vom zăbovi".*** Locul acela este cinstit de alexandreni, căci se zice că

împăratul Alexandru Macedoneanul, aducând din Egipt moaştele Sfântului prooroc Ieremia, le-a pus în acel loc când a zidit cetatea Alexandria în numele său.

După ce am mers acolo, pe nimeni n-am aflat, decât numai pe trei orbi. Şi am şezut încetişor aproape de ei, având la noi cărţile noastre. Deci, vorbind mult între ei aceşti orbi, a zis unul către altul: "Prietene, cum ai orbit tu?" Acela i-a răspuns: "Am fost corăbier în tinereţile mele şi, plutind dinspre Africa, din multă privire spre mare, s-a făcut albeaţa pe ochii mei şi am orbit". Apoi i-a povestit şi celălalt cum a orbit, zicând: "Am fost sticlar şi, lucrând odată cu sticla fără pază, m-am ars şi din dogoarea focului mi-am pierdut vederea".

Amândoi orbii spunându-şi pricina orbirii lor, au întrebat şi pe al treilea, iar acela le-a răspuns: "Când eram tânăr, mi-a fost urât a mă osteni şi a lucra, ci am iubit lenea; dar, fiind iubitor de plăceri, nu aveam cu ce mă hrăni, de aceea am început a fura şi a face multe răutăţi. Iar într-una din zile am văzut ducându-se spre îngropare un mort. Şi am mers în urma celor ce-l duceau, vrând să văd unde-l vor pune; şi a fost îngropat mortul lângă biserica Sfântului Ioan. După ce a înnoptat, am descoperit mormântul, am intrat înăuntru, am luat toate hainele de pe mortul acela şi numai o cămaşă am lăsat pe el. Şi, ieşind din mormânt, mi-a zis gândul cel rău: "Întoarce-te de ia şi cămaşa, căci este foarte bună". Şi eu ticălosul m-am întors, vrând a dezbrăca şi cămaşa, ca să las mortul gol; dar, ridicându-se mortul, a stat înaintea mea şi, ridicând mâinile, mi-a zgâriat obrazul cu degetele şi mi-a scos amândoi ochii; atunci eu ticălosul, cu multă nevoie şi durere, abia am ieşit din mormânt. Aşa am orbit".

Acestea auzindu-le noi, domnul Sofronie mi-a făcut semn şi ne-am dus de la dânşii, apoi mi-a zis Sofronie: ***"Cu adevărat, părinte Ioan, astăzi nu mai este nevoie să învăţăm mai mult, că ne-am folosit destul. Că oricine făcând rău, nu poate a se tăinui de Dumnezeu".*** De aceea, arătat este, cum că amândoi Sfinţii Ioan şi Sofronie, se îngrijeau de folosul lor în toate zilele. Căci zicând el "nu este nevoie astăzi ca mai mult să învăţăm, pentru că ne-am folosit destul", dovedeşte că toată ziua se sârguia a se folosi cu ceva.

Petrecând fericitul Sofronie în Alexandria, a scris minunile Sfinţilor Chir şi Ioan, dându-le mulţumire pentru vindecarea ochilor săi. Căci atunci când a căzut bolnav, a alergat la sfinţii doctori fără de arginţi cu rugăciune şi cu credinţă şi a câştigat de la dânşii vindecarea cerută, în biserica lor din Alexandria, având către dânşii mare osârdie. Dar după câtva timp, părţile acelea ale Egiptului, unde este Alexandria, au început a fi supărate de năvălirea perşilor. Deci au fost nevoiţi

Sfinţii Părinţi Ioan şi Sofronie să fugă şi de acolo, ca şi prea sfinţitul patriarh Ioan milostivul începuse să fugă de frica barbarilor.

Vrând să meargă cu el la Constantinopol, au venit şi ei în corabie, nevrând să se lase de el, căci nu suferea să se despartă de dânşii. Deci sfinţitul patriarh Ioan, căzând în boală pe drum, a murit în cetatea Amatunta, iar viaţa lui cea înaltă şi milosteniile cele multe le-a lăudat înţeleptul Sofronie cu cuvinte alese.

După îngroparea cea patriarhicească, s-a dus la Roma cea veche cu dascălul său Ioan şi cu fraţii care se întâmplaseră cu dânşii, doisprezece la număr.

Acolo petrecând câtva timp, cuviosul Ioan, dascălul lui Sofronie, fiind mai bătrân, s-a dus către Domnul. Şi, când era să moară, a poruncit iubitului şi duhovnicescului său fiu, Sofronie, ca trupul lui să nu-l îngroape în Roma. Ci, în racla de lemn închizându-l, să-l ducă în muntele Sinai. Iar dacă nu-i va fi cu putinţă să-l ducă până la muntele Sinai din cauza barbarilor, atunci să-l ducă în Palestina, la mănă-stirea cea de obşte a Sfântului marelui Teodosie, unde cuviosul Ioan se călugărise şi acolo să-i îngroape moaştele. Deci, aşa s-a şi făcut.

Căci Sfântul Sofronie, urmând lui Iosif cel din Legea Veche, care a dus trupul lui Iacob în mormântul părinţilor săi, a luat din Roma trupul cuviosului Ioan, duhovnicescul său părinte, şi, împreună cu fraţii, s-a întors în ţările greceşti. Iar după ce a ajuns la Ascalon, a auzit că nu este cu putinţă să treacă la muntele Sinai din cauza barbarilor. Atunci au mers la Ierusalim, care era stăpânit de perşi, şi au îngropat trupul părintelui lor în mănăstirea de obşte a lui Teodosie. Iar el împreună cu fraţii săi locuia în Ierusalim, având atunci scaunul Patriarhiei Modest, în locul patriarhului Zaharia, care, împreună cu lemnul Crucii, era în robie la perşi.

După puţin timp de la plecarea Sfântului Sofronie de la Roma în Palestina, Dumnezeu a binevoit ca să întoarcă din robie la Ierusalim Sfântul Lemn al Crucii şi pe patriarhul Zaharia. Căci voievodul Ieraclie, ucigând pe tiranul împărat Foca şi luând singur împărăţia grecească (610-641), s-a ostăşit asupra ţinutului grecesc şi, biruind de multe ori cetele lui Hosroe, a robit cetăţile acelea şapte ani. După aceea, Siroes, fiul lui Hosroe, ucigând pe tatăl său şi luând împă-răţia grecească, căuta să se împace cu Ieraclie, împăratul grecesc. Iar condiţiile de pace puse de împăratul Ieraclie erau acestea: împăratul Persiei să lase grecilor Ierusalimul şi să întoarcă cinstitul lemn al Sfintei Cruci, cum şi pe patriarhul Zaharia. Şi aşa s-a şi făcut.

Deci, după patrusprezece ani, a fost adus din Persia lemnul Crucii cu mare cinste, pe care însuşi împăratul Ieraclie l-a dus pe umerii săi în Sfânta Cetate - precum se scrie despre aceasta în ziua de 14 a lunii septembrie - iar fericitul patriarh Zaharia şi-a luat iarăşi scaunul său. După câţiva ani acel cinstit Lemn al făcătoarei de viaţă Cruci a Domnului nostru Iisus Hristos a fost dus de acelaşi împărat Ieraclie din Ierusalim la Constantinopol ca să nu se mai robească de vrăjmaşi acea mare vistierie a creştinilor. După aceea Ierusalimul a fost luat iarăşi de vrăjmaşi, după cum vom vedea mai pe urmă.

Patriarhul Zaharia, după întoarcerea sa din robie, mai trăind puţin, s-a dus către Domnul. După dânsul Modest iarăşi a luat scaunul, dar n-a stat pe el decât numai doi ani, pentru că a murit. ***Apoi a fost ales Sfântul Sofronie ca patriarh al Ierusalimului.*** În acel timp s-a ridicat şi eresul monoteliţilor, adică al celor ce mărturisesc o voie şi o lucrare în persoana lui Hristos, în cele două firi ale Lui - în cea dumnezeiască şi în cea omenească - ca şi cum fiecare fire n-ar fi avut deosebită lucrare şi voie. Iar cei ce mărturisesc că Hristos nu este desăvârşit în amândouă firile, aceia Îl prihănesc.

Despre acel eres s-a scris mai pe larg în viaţa cuviosului Maxim Mărturisitorul, în ziua de 21 a lunii ianuarie. Dar pe acel eres al monoteliţilor, l-a întins mai ales Chir, patriarhul Alexandriei, adunând sinod şi poruncind a crede ca el. Lui i-a urmat Serghie, patriarhul Constantinopolului, iar după dânsul Piros şi alţii, pentru care au pătimit mulţi din cei ce nu se învoiau cu acel eres. ***Acelui eres i s-a împotrivit foarte mult prea sfinţitul patriarh al Ierusalimului, Sfântul Sofronie. Căci, adunând la dânsul sinod, a blestemat acel eres al monoteliţilor şi a trimis scrisori întărite ale sinodului pretutindeni. După aceea au fost citite acele scrisori la al şaselea Sinod ecumenic şi de Sfinţii Părinţi s-au mărturisit şi s-au primit ca nişte scrieri ortodoxe.***

Sfântul Sofronie a scris şi alte multe cuvinte şi învăţături folositoare Bisericii lui Hristos, cum şi viaţa câtorva sfinţi, printre care şi a Sfintei Maria Egipteanca, care a fost asemenea ca îngerii în pustie, mai presus de firea omenească. El, păstorind bine Biserica lui Dumnezeu, a închis gurile ereticilor, izgonindu-i departe ca pe nişte lupi, de la turma cea cuvântătoare.

Apoi iarăşi, cu voia lui Dumnezeu, s-a făcut năvălirea barbarilor asupra Siriei şi a Palestinei. Însă acum nu era a perşilor, ci a mahomedanilor, care mai întâi au luat cetatea Damasc.

Apoi au înconjurat cetatea lui Dumnezeu, Ierusalimul, şi au bătut-o aproape doi ani. După ce oastea grecească s-a rănit de dânşii în Siria şi a fost ucis Serghie voievodul, prea sfinţitul patriarh Sofronie, împreună cu creştinii din Palestina, s-au închis în Sfânta Cetate. Se afla cuvântul lui pe care l-a grăit către popor în ziua Naşterii lui Hristos, când s-a făcut înconjurarea cetăţii, în care, ca un alt Ieremia, plângea cu jale risipirea şi pustiirea sfintelor locuri, ce s-a făcut cu voia lui Dumnezeu pentru păcatele poporului. Dar mai vârtos plângea că n-a putut să prăznuiască în Betleem ziua Naşterii lui Hristos, după obicei, de vreme ce locul Betleemului acum era în mâinile agarenilor.

Sfârşindu-se alt an al înconjurării, când creştinii erau strâmtoraţi, s-a simţit nevoia a se da pe sine vrăjmaşilor şi a le deschide cetatea. Dar mai întâi prea sfinţitul patriarh Sofronie a trimis la voievodul agarenilor, Omar, făcând cu dânsul aşezământ de pace, întru care la început se cerea ca credinţei creştineşti şi Sfintei Biserici a lui Dumnezeu să nu i se facă nici un fel de silă şi de strâmbătate. Omar voievodul a făgăduit că acel aşezământ, precum şi altele să le păzească întregi. Şi, întărind cuvântul acesta, creştinii au deschis porţile cetăţii voievodului agarenesc; iar el, fiind făţarnic şi viclean, s-a prefăcut blând ca o oaie şi smerit, dar în inimă era lup răpitor.

Îmbrăcându-se în nişte vechituri de păr de cămilă, a intrat în cetate pe jos şi întreba unde este biserica lui Solomon ca să-şi săvârşească acolo rugăciunile lui cele de Dumnezeu urâte.

Iar prea sfinţitul Sofronie, ieşind întru întâmpinarea lui şi văzându-l într-un chip ca acela făţarnic, a zis: "Iată va fi urâciunea pustiirii, cea mai înainte vestită prin proorocul Daniil, care va fi în locul cel sfânt". Deci a plâns mult cu toţi creştinii şi-l îndemna pe voievod ca, lepădând acele vechituri, să se îmbrace în hainele boiereşti cele cuviincioase lui.

Şi astfel Sfânta Cetate a lui Dumnezeu, Ierusalimul, s-a luat de agareni şi s-a strâmtorat creştinătatea de grea robie. Pentru că păgânul voievod al agarenilor n-a păzit aşezământul de pace făcut cu prea sfinţitul patriarh Sofronie pe care făgăduise a-l păzi. Şi a început a face multe strâmbătăţi creştinilor din Ierusalim. Văzând aceasta, Sfântul Sofronie se tânguia de-a pururea şi ruga pe Dumnezeu să-i ia sufletul lui de pe pământ, ca să nu vadă mai mult chinuirea creştinilor, urâciunea pustiirii şi necinstirea locurilor celor sfinte. Şi, fiind auzit, degrabă şi-a săvârşit viaţa şi a trecut de la pământescul Ierusalim, cel plin de lacrimi, spre cel de sus, plin de bucurie, unde este locaşul tuturor celor ce se veselesc întru Iisus Hristos, Domnul nostru, căruia se cuvine slavă în veci. Amin.